PETRA OBCHOD S CIRKEVNÝMI POTREBAMI A KNIHKUPECTVO MÁ NA SKLADE:

Veliký sborník (cirkevnoslov.)	45,60
Trebník	22,80
Lidový sborník modliteb a zpěvů (český)	26,60
Pravoslavný katechismus (český a rus.)	9,50
Dr. Kernaševič: **Zrovnávacie bohoslovie**	25,–
Fencik: **Liturgika** (rus.)	3,80
Prot. Aleš: **Liturgika** (česká)	2,85
Patriarcha Alexij: **Výbor z díla** (český)	10,–
Patriarcha Sergij: **O spasení** (slov.)	10,–
Metropolita Nikolaj: **Výňatok z diela**	12,–
Dr. J. Novák: **Sociální aspekt pravosl. ethiky**	17,–
Prof. Berezovský: **Dogmatika** (I. a II. diel)	30,–
Prot. Leixner: **Všeobecné dějiny církevní**	27,–
Metr. Jelevferij: **Na Božej nive** (slov.)	8,55
Metr. Jelevferij: **Na Božej nive** (rus.)	7,40
Cirkevné právo	37,–
Homiletika	10,–
Dr. Kačur I.: **Stručný prehľad cirkevnej archeológie a výtvar. umenia**	15,–
Dr. Kačur I.: **Stručný prehľad histórie pravoslávnej cirkvi**	30,90
Beseda pravoslav. christianina (rus.)	1,90
Dr. Kernaševič: **Pastorálka**	18,–
Biblické dějiny brož. (čes.)	4,75
Biblické dějiny vázané (čes.)	6,65

Budúce číslo vyjde 10. júla 1966.

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel. 21-16. Vedie red. rada. Vedúci a zodp. redaktor prof. dr. P. Kernaševič. Technický red.: prot. R. Ferenc. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Východoslovenské tlačiarne, n. p., Košice, závod Prešov. Ročné predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Ročné predplatné pre zahraničie: 2 doláre. Rozširuje PNS. Objednávky prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničnú objednávku treba adresovať. Pošt. novinový úrad, Jindřišská ul. 14, Praha 1. — Povolené Výnosom MIO č. j. 248/II/2 12-V-52 zo dňa 28. mája 1952. Z-16*61159

ODKAZ sv. CYRILA A METODA

Ročník XII. — Orgán pravoslávnej cirkvi — Číslo 6/1966

Zo života michalovskej eparchie

Preloženie.

⊙ **D. o. Michal Spišák**, správca farnosti v Koromli, **bol dňom 15.** apríla t. r. **preložený na farnosť Kráľovce**, okr. Košice.

Pobočná administrácia.

⊙ **D. o. prot. Nikolaj Sobota**, správca farnosti v Sobranciach, **bol dňom 15. apríla 1966 poverený pobočnou administráciou pravoslávnej farnosti v Koromli**, okr. Michalovce.

Vzácna návšteva.

⊙ Dňa 27. apríla t. r. pri príležitosti zasadania Posvätnej synody v Michalovciach **navštívil úrad ER v Michalovciach J. Bl. metropolita Dorotej so svojím sprievodom**, Preosv. vladyka Nikolaj, biskup prešovský spolu s mitr. prot. P. Spišákom riaditeľom ER v Prešove, ako aj dekan PBF v Prešove, d. o. mitr. prot. dr. Mihaľov a iní hostia.

Porada duchovenstva michalovskej eparchie.

⊙ **Dňa 27. apríla sa konala na úrade ER v Michalovciach porada duchovenstva michalovskej eparchie.** Porada bola zahájená modlitbou. Potom staručký Preosv. vladyka Metod, biskup michalovský, poveril vedením porady vladyku Cyrila, biskupa-vikára michalovskej eparchie. Vladyka Cyril privítal prítomných srdečným prejavom a odovzdal slovo vzácnemu hosťovi, J. Bl. metropolitovi Dorotejovi, ktorý vo svojej reči podčiarkol povinnosti duchovenstva a vyzýval všetkých, aby boli vernými synmi svojej matky, sv. pravoslávnej cirkvi. Vladyka metropolita vyzval všetkých k mierovej činnosti, ku práci za mier na celom svete. Poradu duchovenstva pozdravili aj hostia. Napokon mal prejav riaditeľ ER, prot. N. Ščerbej, ktorý spomenul niektoré otázky náboženského a hospodárskeho charakteru, týkajúce sa michalovskej eparchie. Potom vladyka Cyril poďakoval všetkým za účasť a ukončil porady modlitbou.

Archijerejské bohoslužby a návštevy.

⊙ **Preosv. vladyka Cyril, biskup-vikár michalovský, na sviatky Christovho Vzkriesenia slúžil v Michalovciach. Na Kvetnú nedeľu slúžil v katedrálnom chráme** za asistencie d. o. Št. Horkaja, predstaveného chrámu. Počas Strastného týždňa všetky predpísané bohoslužby vladyka Cyril odslúžil v katedrálnom chráme. Tak tiež svetlé Vzkriesenie a paschálnu sv. liturgiu.

Na Svetlý pondelok slúžil vo farskom chráme v Michalovciach. Tu vladyku privítal predstavený chrámu tit. arcidekan Michal J. Lachovič spolu s veriacimi. Po slávnostnej sv. liturgii Preosvietený **vladyka Cyril odovzdal vyznamenania — pochvalné diplomy kantorovi Pavlovi Hugecovi a kostolníkovi Michalovi Figliarovi.** Predstavený chrámu napokon v mene svojich veriacich i v mene svojom poďakoval Preosv. vladykovi Cyrilovi za návštevu a zaželal mu veľa úspechov v jeho ďalšej práci.

—M. Š.—

Vydanie Biblie.

„Duchovný poklad ľudstva". Pod týmto titulom dôjde za vedenia profesora Filozofickej fakulty univerzity vo Friborgu k vytlačeniu prvého ekumenického vydania Biblie. Neskoršie budú nasledovať ďalšie edície.

V Ženeve *zasadal v dňoch 8.—18. februára 1966 Ústredný výbor Svetovej rady cirkví. Zaoberal sa najmä novou situáciou v oblasti spolupráce medzi kresťanskými cirkvami a vážnymi medzinárodnými otázkami.*

Sv. Ján Krstiteľ

Pred príchodom Spasiteľa sveta ľudia žili bez Boha, vo všelijakých bludoch a nerestiach. Keď sa približoval príchod Spasiteľa, na svete už žil mocný kazateľ — sv. Ján Krstiteľ, ktorý pripravoval ľudí na Jeho príchod a vyzýval ich, aby činili pokánie. Sv. Ján Krstiteľ sa nebál nepriateľov, každému hovoril pravdu do očí, ba nezľakol sa ani ukrutného Herodesa.

Prísny spôsob života sv. Jána robil na ľud ešte väčší dojem než jeho sila. Bol v očiach ľudu vzorom pustovníka v obleku z ťavej kože, prepásaný koženým opaskom. Nepodobal sa pouličným farizejom ani saducejom, ktorí, aby sa zapáčili kniežatám, obliekali sa do nádherných rúch. Isus Christos volal sv. Jána anjelom, lebo pripravoval cestu pre Hospodina, trstinou, ktorá sa nepoddáva vetru, teda charakterným mužom. Naša sv. pravoslávna cirkev sv. Jána Krstiteľa nazýva Predchodcom Pána a posledným prorokom Starého zákona. Sv. Ján sám seba nazýval hlasom volajúceho na púšti **a tým, ktorý nie je hodný ani remienky Mesiášovi na obuvi rozviazať.**

Áno, bol to muž rýdzej a pevnej povahy, muž charakterný. Nehlásal pokánie iným, aby sám pritom žil v rozkoši.

Sv. Ján Krstiteľ žil od svojej mladosti v púšti neďaleko rieky Jordán vo Svätej zemi. Svojím prísnym životom v púšti symbolizoval hlad a smäd Starého zákona. Pán Boh ho vyzval vnútorným vnuknutím, aby vystúpil verejne, ako Predchodca Spasiteľa sveta

— Isusa Christa. Sv. Ján celé svoje učenie vložil do dvoch slov: „Pokánie čiňte!“ Bol to bôľny výkrik jeho duše, ktorá videla, ako hynie duša vyvoleného národa vo vlastných hriechoch. Čiňte pokánie, volá sv. Ján, lebo sa blíži kráľovstvo nebeské, objaví sa Spasiteľ, ktorý založí kráľovstvo Božie a bude triediť synov izraelských, ako triedi mlatec pšenicu od pliev. Pšenicu iste zhromaždí do svojej stodoly a plevy spáli v ohni neuhasiteľnom. Aby dodal svojim slovám ešte väčšiu váhu, kázal o pokání slovami proroka Izaiáša: „Pripravte cestu Hospodinovi, odstráňte zo svojho srdca všetok hriech!“ Keď sa ho pýtali ľudia, ako majú napraviť svoj život, poučoval ich, že pokánie sa dá preukázať najviac láskou a spravodlivosťou k blížnemu. Mnohí boli pohnutí slovom Pánovým, vyznávali verejne svoje hriechy a sv. Ján ich krstil na znamenie úprimného pokánia. Jánov krst však nedával odpustenie hriechov. Ján kázal len pokánie a pripravoval na odpustenie hriechov.

Našli sa aj takí ľudia, ktorí prijímali krst z rúk sv. Jána, ľutujúc svoje hriechy len na oko — boli to farizeji a saduceji, ktorí veľmi radi zabíjali prorokov. Keď videl Ján ich falošs, povedal im: „Pokolenie hadie — jedovatí synovia zlostných otcov, kto vám ukázal ako utiecť pred budúcim hnevom!“ Týmto pokrytcom povedal, že spasený môže byť len ten, kto má ozajstnú túžbu napraviť svoj život.

Slová sv. Jána Krstiteľa sa týkajú všetkých kresťanov, lebo do neba vedie dvojaká cesta: cesta nevinnosti a cesta pokánia. Ak by sme žili v nevinnosti, nepotrebovali by sme pokánie. Ale nakoľko často hrešíme, a tak nevinnosť strácame, musíme sa chopiť jedinej záchrany, ktorá nám zostáva po stroskotaní — pokánia!

Pokáním sa vrátime k Bohu, od ktorého sme sa odvrátili hriechom. Ak by sme činili pokánie len na oko, ako pokrytci v Starom zákone, nebol by to návrat k Bohu, ale dôkaz, že hriech v srdci svojom dosiaľ milujeme. Nechcime byť spravodlivými len pred ľuďmi, ale hlavne pred Bohom, ktorý vidí tajne a odplatí každému zjavne.

Mnohí ľudia, keď videli sv. Jána a počúvali jeho slová, domnievali sa, že on je ten oddávna očakávaný Mesiáš. Najvyššia židovská rada sv. Jána priamo vyzvala, aby sa k tomu vyjadril. A sv. Ján verejne vyznal, že nie je nik iný, než predpovedaný predchodca Isusa Christa, ktorému nie je hodný ani remence na topánkach rozviazať.

Medzi tými, ktorí sa prichádzali k sv. Jánovi pokrstiť, bol tiež Isus Christos. Sv. Ján pokladal za nevhodné pokrstiť Toho, v Ktorom je plnosť božstva. Ale Isus riekol, že je to vôľa Božia a bol

pokrstený sv. Jánom v rieke Jordán. Sv. Ján čoskoro potom ukázal na Isusa Christa pred celým národom a riekol: „Hľa, Baránok Boží, Ktorý sníma hriechy sveta“.

Takto sv. Ján splnil to, k čomu bol poslaný Bohom. Potom sa utiahol do súkromia, tešiac sa, že všetci ľudia idú k Tomu, na príchod Ktorého ich pripravoval.

Treba zvlášť poukázať na pokoru sv. Jána. Podľa svedectva samotného Spasiteľa bol najväčším mužom narodeným zo ženy, bol najväčším prorokom, lebo videl, krstil a velebil Toho, Ktorého proroci si len želali vidieť a nevideli. Bol anjelom poslaným pred tvár Vykupiteľa, aby mu pripravil cestu. A predsa sa cítil ako nikto oproti Spasiteľovi. Je pravda, že čím je plnší klas, tým hlbšie sa skláňa, čím cnostnejší je človek, tým je aj pokornejší pred Bohom i pred ľuďmi. Majme túto pravdu stále na pamäti a utvrdzujme sa v pokore tak, ako Predchodca Isusa Christa. Lebo pokora je rebríkom, po ktorom vchádzame do neba, pokora je prameňom dobroty, pokora aj najväčšieho hriešnika privádza k Bohu.

Pokora je semienkom mieru a mier je to najdrahšie, čo na tejto zemi máme, či už ide o mier duševný, či o mier medzi ľuďmi, blížnymi, medzi národmi. Ten mier nech zavládne na celom svete.

Sviatok sv. Jána Krstiteľa — Predchodcu Pána — oslavuje naša cirkev každoročne 24. júna.

Prot. Pavol Bobalík, prof. PBF.

Mier svoj vám nechávam

PREJAV J. BL. METROPOLITU PRAŽSKÉHO A CELÉHO ČESKOSLOVENSKA DOROTEJA, PREDNESENÝ NA ZASADNUTÍ METROPOLITNEJ RADY V PREŠOVE DŇA 26. IV. 1966.

Celá naša cirkev nedavno oslávila svetlé dni našej spoločnej radosti — dni Christovho Vzkriesenia. Je to sviatok, ktorý nesie pečať veľkého víťazstva dobra nad zlom — hriechom; víťazstva života nad nadvládou smrti, pod ktorou sa nachádzalo celé ľudské pokolenie. Preto sv. pravoslávna cirkev radostne volá v tieto slávne dni: **„Smerti prazdnujem umerščvlenije, adovo razrušenije i inoho žiťja, vičnoho načalo.“** Hľa, toto nám zvestujú svetlé dni Christovho vzkriesenia. Ten požehnaný sviatok ozaj možno nazvať **stvorením sveta, začiatkom zmierenia, koncom nenávisti, zánikom smrti, porazením diabla, ako hovorí sv. Ján Zlatoústy.** Toto veľké

víťazstvo bolo ľudstvu darované milosťou Božou. Ako je to však so zlom? — Veľmi neochotne ustupuje dobru. Zlo využíva slobodu, ktorú má človek od Stvoriteľa k tomu, aby sa aspoň niekde v kútiku zahniezdilo, aby sa znovu dostalo k srdcu človeka, aby znovu vládlo ľuďmi, aby zničilo zväzok človeka s Bohom a tým aj odňalo človeku právo na spásu.

Keďže človek zlu umožňuje jeho činnosť, podporuje aj následky zla, ktoré sú proti nemu zamerané. Boh nestvoril zlo — hriech, ani smrť. Ale všetky urážky, utrpenia a krviprelievania a hlavne vražda boli privalené na človeka v dôsledku hriechu. A stvoriteľom tohto zla sa ukázal byť práve človek. Zákon spravodlivosti hovorí: **každé previnenie musí byť zmyté potrestaním.** Človek, ktorý stratil, lepšie povedané zničil v sebe ľudský cit, nepokladá sa už za obyčajného človeka, ale silný začína utláčať, urážať a vykorisťovať slabého, ako hovorí prorok Jezekiáš: **„Bijete bokmi i plecami i rohmi svojimi bodáte všetkých slabých“** (3, 34, 21).

Spasiteľ náš Isus Christos priniesol na zem nové učenie, nové usporiadanie života, On priniesol blahú zvesť chudobným, prišiel uzdraviť skormútených srdcom, kázať zajatým o slobode, dať slepým zrak, zmučených prepustiť na slobodu (Lk. 4, 18). A cirkev, založená Spasiteľom, hlásajúc sv. evanjelium, sa usilovala vždy vniesť tieto sv. slová do srdc ľudí, aby napravili svoj život, aby začali vyháňať zlo zo svojho stredu. Cirkev neustále vyzýva veriacich, aby v každom človeku videli svojho brata, aby mu pomáhali v jeho núdzi, spolu s ním sa radovali i plakali. — Jedným slovom, treba ľúbiť blížneho, ako seba samého.

Takto Christova cirkev od samého počiatku budí v človeku cit lásky a úcty k blížnemu a pripravuje tak ľudstvo k novým normám života, k vyššiemu ľudskému cíteniu v budúcej novej milosti. Tieto humánne hodnoty sa však musia uvádzať do života nenásilne a pravdaže s láskou k Bohu i k blížnemu. Veď kresťanstvo prvé vyhlásilo, že v Christu Isusovi nie je ani barbar ani skýt . . . ani otrok ani slobodný, ale všetci sme deťmi Božími a podľa zasľúbenia následníkmi večného života (Gal. 3, 27, 28). Týmito slovami sv. apoštolov Pavla kresťanstvo vyhlásilo celému svetu bratskú lásku, ktorá je najkrajšou ozdobou nielen duchovnou, ale i občianskou.

Zlo sa však ľahko nepoddáva, neustupuje dobru, spravodlivosti, mieru a pokojnému životu. Súčasná medzinárodná situácia ukazuje, že nad Božím svetom opäť ovisli chmáry nebezpečenstva. Mier je ohrozený, krv sa nezadržateľne prelieva v agresívnej vojne proti vietnamskému ľudu, proti vlastencom, ktorí chcú svoj

národ priviesť z otroctva ku slobode. Pán prísne obviňuje útočníkov: **„Kniežatá jeho uprostred neho** (národa) — **to sú revúce levy, sudcovia jeho — nočné vlky, ktoré do rána nenechávajú ani jednu kosť“** (Sof. 3, 3). Dobrotivý Pán útočníkov nazýva divou zverou za ich neľudskosť a despotizmus voči ľudu, ktorý túži po slobode, spravodlivosti a mierovej tvorčej práci.

Mieru sa nemôžeme naučiť ako nejakej vede, mier je zvláštna vlastnosť, vyplývajúca z osobnosti, zo srdca človeka. Pán nielen hlása mier: **„Mier svoj vám nechávam“**, ale On aj v hojnej miere ľudstvu svoj mier dáva: **„Mier svoj dávam vám“** (Ján 14, 22). Vyplýva z toho, že mier je niečo živé, tvorčie, čo musí najprv vyrásť v kresťanskom srdci a potom byť prenesené na spoluobčanov.

V mene vzkrieseného Christa, ktorý zvíťazil nad smrťou a ktorý nám daroval život večný, všetky deti pravoslávnej cirkvi, a najmä duchovní, ktorí majú hlbšie ponoriť pluhy slova Božieho do úrodnej vinice cirkvi, máme hlásať lásku, bratstvo a solidaritu medzi všetkými vrstvami ľudu a zasiate semená mieru bezpochýb prinesú svoje blahodarné plody.

Naša pravoslávna cirkev, ktorá sa riadi odkazom nášho Spasiteľa, so všetkou rozhodnosťou odsudzuje narušiteľov mieru. Sme hlboko pobúrení činnosťou vojenských blokov USA, ktorá sa prejavuje bombardovaním a ostreľovaním územia Vietnamskej demokratickej republiky a ktorá spôsobuje početné obete na životoch obyčajných ľudí v južnom Vietname. **Naša pravoslávna cirkev, spolucítiac s týmto trpiacim národom-mučeníkom, aj v minulom roku vydala zvláštne poslanie na znamenie protestu proti týmto „do neba volajúcim“ priestupkom proti mieru.** A budeme solidárni s týmto národom dovtedy, kým nedosiahne to, po čom túži — slobodu.

Ako členovia KMK — tohto večne živého hlasu sv. evanjelia na obranu mieru, máme veľké možnosti zúčastňovať sa na obrane mieru. Budeme sa s nádejou modliť za pomoc Božiu v tejto našej snahe a budeme vynakladať všetko úsilie, ako na poli cirkevnom, tak aj v dennom živote, aby sviatok Vzkriesenia Christovho — sviatok mieru a víťazstva dobra nad zlom, priniesol svetu ozajstný mier, aby zlo už nikdy nemučilo svet vojnou, ale aby slová nášho Spasiteľa: **„Radujte sa!“** prenikli aj do kamenných srdc ľudí a priviedli ich k mierovému spolunažívaniu, k upevneniu mieru. Tento mier naplní ľudské srdcia ozajstnou radosťou, o ktorej Pán povedal: **„Uvidím vás opäť a zaraduje sa srdce vaše a radosť vašu vám nikto nezoberie“** (Ján 16, 22).

Sv. mučeník Justin - filozof

Sv. muč. Justin — filozof pochádzal z gréckej rodiny zo samarijského mestečka Sichem v strednej Palestíne, ktoré neskôr Vespazián premenil na Flavia Neapolis, z čoho vznikol terajší názov Nablus. Mučeník sa narodil r. 105 po Chr. Úprimne túžil po vzdelaní a múdrosti, ktorú hľadal u filozofov, najprv u stoikov, neskôr pri peripatetikoch, pytagorejcoch a platónikoch. Hoci ho ani Platónova filozofia plne neuspokojila, predsa sa pri nej zastavil najdlhšie. Božskou prozreteľnosťou bolo zariadené, že sa mu zjavil akýsi starec, ktorý svojím príhovorom k Justinovi vzbudil nedôveru v celú Platónovu filozofiu a pripomenul mu, že ľudia nemôžu poznať pravdu o Bohu, pokiaľ im ju Boh sám nezjaví; Boh túto pravdu ľuďom zjavil v Písme svätom.

Po tomto stretnutí so starcom začal sv. Justin čítať sv. Písmo, a tak sa upevnil v kresťanskom názore. Predsa sa ale nechcel dať pokrstiť, ani sa nechcel volať kresťanom, pokiaľ sa sám nepresvedčí, že obvinenia, vznášané proti kresťanom, sú nepravdivé.

Keď prišiel Justin do Ríma vo filozofskom talári (oblečení) získal si rýchlo veľkú úctu a veľa priaznivcov. Tu v Ríme sa zúčastnil na mnohých procesoch a mučeniach kresťanov. Keď videl tieto mučenia nevinných kresťanov, rozhodol sa napísať apológiu (list na obranu) kresťanov a kresťanského učenia; túto apológiu odovzdal do rúk cisárovi Antoniovi a rímskemu senátu. Cisár pozorne prečítal apológiu a rozkázal, aby sa prestalo s prenasledovaním kresťanov. Justin vzal so sebou odpis cisárovho rozkazu a odišiel do Malej Ázie, kde touto listinou zachránil mnohých kresťanov pred prenasledovaním a smrťou.

Neskôr sa vrátil späť do Ríma, kde sa dožil ďalšieho prenasledovania kresťanov zo strany cisára Marka Aurélia. Aj teraz píše druhú apológiu a posiela ju cisárovi. Avšak jeho neprajník — filozof Kriskent — ho označil za kresťana zo závisti nad jeho úspechom v jednej dišputácii. Justin sa dostal do väzenia. Zo strachu, aby pravda pred súdom nebola odhalená, Kriskent využil jedinú vhodnú príležitosť a hodil Justinovi jed do jedla, a tak sa ho striasol.

Takto zomrel sv. mučeník Justin, veľký obranca kresťanov. Stalo sa to 1. júna r. 166.

Vysoké vyznamenania

Jeho Bl. Dorotej pri bohoslužbe.

Jeho Svätosť patriarcha moskovský a celej Rusi Alexij vyznamenal radom sv. apoštolom rovného kniežaťa Vladimíra I. stupňa J. Bl. nášho vladyku metropolitu Doroteja za jeho zásluhy v upevňovaní bratských vzťahov medzi pravoslávnou cirkvou v Československu a moskovskou partriarchou, ako sa hovorí v telegrame, ktorým vysokopreosv. vladyka metropolita Nikodim, predseda Zahraničného odboru ruskej cirkvi, oznamuje udelenie vyznamenania.

Súčasne oznamuje, že II. stupeň toho istého radu dostáva za prácu pre blaho pravoslávia prot. dr. J. Novák a prot. dr. A. Mihaľov.

Vyznamenaní pracovníci našej cirkvi poďakovali za túto vysokú poctu, ktorá je pre nich záväzkom pre ďalšiu obetavú prácu pre pravoslávie a pre spoluprácu s ruskou pravoslávnou cirkvou a ostatnými cirkvami pri hlásaní evanjelia lásky a pokoja.

Prot. ThDr. A. Mihaľov.

Prot. ThDr. J. Novák.

Základ duchovnej jednoty cirkvi

„Jedno je telo a jeden Duch, ako aj povolaní ste v jednej nádeji povolania svojho“ (Ef. 4, 4).

Týmito slovami sv. apoštol Pavel nás učí, že všetci veriaci v Christa, ktorí prostredníctvom viery a posväcujúcich tajín Christových **„stali sa novými“** (Gal. 6, 15) tvoria jedno živé telo Christovo, hlavou ktorého je sám Hospoď Isus Christos. Veriaci v Neho sú takto vzájomne spojení, ako údy jediného živého tela (Rím. 12, 5).

Toto spojenie s Christom vzniká preto, lebo **„všetci sme jedným Duchom pokrstení v jedno telo“** (I Kor. 12, 13). Tak, ako telesne pochádzame a tvoríme jedno ľudstvo, tak aj v duchovnom zmysle sa rodíme v Christu od jedného sv. Ducha a jediným duchovným zrodom a tvoríme duchovné telo, cirkev Boha a Spasiteľa nášho Isusa Christa (Gal. 3, 28). Spájame sa s Christom aj preto, že všetci sa posväcujeme jediným sv. Duchom, to zn. nielen sa duchovne rodíme, ale i rastieme a upevňujeme sa v novom duchovnom živote silou a pôsobením milosti toho istého sv. Ducha (I Kor. 12, 13). Napokon sa spájame s Christom aj preto, lebo všetci prijímame jeden chlieb, t. j. telo a krv Syna Božieho. Deje sa tak preto, že Isus Christos, aby nám daroval večný život, dáva nám prijímať svoje božské telo a svoju životodarnú krv s prísľubom: **„Kto je moje telo a pije moju krv, vo mne prebýva a ja v ňom“** (Ján 6, 36). Preto, keď prijímame telo a krv Syna Božieho, podľa slov sv. ap. Pavla, sa stávame Christovými údmi, **„údmi tela Jeho z mäsa Jeho a z kostí Jeho“** (Efez. 5, 30). **„Lebo ako telo jedno je a mnoh má údov, ale všetky sú jedného tela údmi, mnohí sú, ale jedno telo sú: tak aj Christos“** (I. Kor. 12, 12).

Teda: **„Jeden Pán, jedna viera, jeden krst, jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkým a skrze všetko i vo všetkých nás“** (Efez. 4, 5, 6), hovorí sv. apoštol. A preto, že máme jedného Pána, ktorý nás vykúpil svojou sv. krvou, Jemu jedinému patríme, počúvame Jeho sv. učenie a plníme Jeho vôľu. Pretože máme jediného Boha a Otca, sme všetci Jeho deťmi, tvoríme jednu rodinu a jedno Jeho kráľovstvo. A pretože, napokon, ak si to zaslúžime, budeme účastníkmi večného života v Christovi, tvoríme aj jediné večné kráľovstvo slávy, v ktorom bude Boh **„nad všetkými, skrze všetkých i vo všetkých nás“** (Efez. 4, 6).

Tieto sv. spojenia živého, blahodarného a slobodného spoločenstva, sú vo veriacich vždy a všade, ani čas ich neporušuje. Každý kresťan preto, kedy by len nežil, je vždy spojený so všetkými, ktorí boli pred ním, vždy je členom cirkvi a bratom všetkých veriacich v Christa, čo ho zaväzuje k tomu, aby bol skutočne živým a aktívnym členom cirkvi Christovej, ako úd jediného tela — Christa.

Čo tento blahodarný zväzok kresťanovi dáva? Dáva mu mnoho. Na ňom spočíva nádej našej spásy, lebo Christos, hlava tela, bezpochýb spasí svoje telo. Pre Neho každý úd Jeho tela je drahocennejší, než pre nás úd nášho tela, lebo každý úd Jeho tela je vykúpený a omytý Jeho svätou krvou a oživený Jeho sv. telom. Preto tento blahodarný zväzok, spájajúci všetkých členov cirkvi Christovej v jedno telo a jeden duch, sa upevňuje základnými kresťanskými cnosťami, **jednotou viery** (Ef. 11, 5), **obcovaním v láske** (2 Ján 1, 5; I Ján 2, 10; 3, 23 a i.), ktorú nám dal Otec nebeský (I Ján 3, 1), **nádejou a zväzkom pokoja so všetkými (Ef. 4, 3).**

Okrem toho, v jedinom živom tele musí byť jediný rozum, osvecujúci celé telo, jeden duch, ktorý ho oduševňuje, jedna myseľ, ktorá ho riadi, jedno želanie a vôľa, usmerňujúca všetkých členov k jedinému cieľu, jeden pocit blaženosti, ktorá sa rozlieva po celom tele. Rozum je sám Christos, duchom oživujúcim celé telo je Duch svätý, darca života a sily. Myseľ cirkvi — to je sv. evanjelium Isusa Christa, ktoré osvecuje, učí, napomína, utešuje a posmeľuje. Želanie a vôľa cirkvi — to je zákon Boží, ktorý ukazuje priamu cestu životom, cestu do kráľovstva nebeského. Spoločný pocit blaženosti — to je láska veriacich, o ktorej apoštol Pavel hovorí: **„Láska trpezlivá je, dobrotivá, láska nezávidí, láska nie je zvedavá, nepýši sa... neraduje sa**

z neprávosti, ale spolu raduje sa pravde. Všetko znáša, všetkému verí, vo všetko dúfa, všetko trpezlivo očakáva..." (I Kor. 13, 4, 7). Kde vládne takáto láska, tam je mier a radosť v Duchu svätom, v čom práve spočíva naše ozajstné pozemské šťastie.

Ak si želáme byť pravými, živými údmi tela Christovej cirkvi, musíme sa usilovať, aby blahodarný život tela — cirkvi — bol naším životom, aby bol v našich mysliach, želaniach a skutkoch. Aby náš rozum bol osvetlený sv. evanjeliom, aby naša vôľa sa riadila zákonom Christovým a smerovala len k tomu, čo sa páči Bohu. Duch a srdce aby sa neustále vznášali k Bohu vo sv. modlitbách, a tak prijímali blahodarný život a silu. Nakoniec sa máme usilovať aj o to, aby nami úplne vládla jediná láska, lebo k tomu nás nabáda sám Isus Christos, ktorý riekol: **„Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jedni k druhým"** (Ján 13, 35). Lebo ak nebudeme žiť bohabojným životom, odpadneme od tela Christovho i od samotného Christa. Mimo Christa nie je život ani svetlo, nie je blaženosti. Len ten veriaci, ktorý ide pravou cestou za Christom, uvidí svetlo a život, lebo sám Isus Christos povedal: **„Ja som svetlo sveta. Kto ma nasleduje, nebude chodiť v temnotách, ale bude mať svetlo života"** (Ján 2, 12). Lebo **„Ja som cesta i pravda i život" (Ján 14, 6).**

Prot. M. Kernaševič.

Milovať znamená obetovať sa

Možno sa hanbiť za toho, koho milujeme? Možno zaprieť toho, koho v srdci nosíme?

Na tie otázky je iba jedna odpoveď: nemožno. Z tejto odpovede však vyplýva, že keď nie je možné, aby sme sa hanbili za osobu, ktorú milujeme, že keď nie je možné zaprieť osobu, ktorú zbožňujeme, potom taká láska vyžaduje obeť. Veď nie vždy plynú rovnako dočasné výhody z lásky.

Ak sa nad tým zamyslíme, potom nám jasnejšie znejú slová, ktoré čítame u Matúša:

„Každého, kto Mňa vyzná pred ľuďmi, vyznám i Ja pred Otcom mojím, ktorý je v nebesiach. A kto by Mňa zaprel pred ľuďmi, toho i Ja zapriem pred svojím Otcom..." (10, 32—33).

Vážení čitatelia! Ako sila telesná, ako ostrosť zraku, ako vnímavosť ľudského umu môže byť rôzna čo do intenzity, taká je aj láska. Najväčšia, najčistejšia, najobetavejšia láska patrí Bohu.

„Kto má radšej otca alebo matku ako Mňa, nie je Ma hodný; a kto má radšej syna alebo dcéru ako Mňa, nie je Ma hodný" (Mat. 10, 37).

Naša sv. Cirkev I. nedeľu po Zoslaní Ducha svätého zasvätila pamiatke všetkých svätých, preto sa táto nedeľa nazýva **„Nedeľa vsich svjatych"**. A prečo práve nedeľu po Zoslaní Ducha svätého zasvätila všetkým svätým?

Preto, aby takto dokumentovala, že svätým nikto bez pomoci Božej, bez milosti Ducha svätého nemôže byť, že práve pôsobením Toho Utešiteľa, Ktorého Isus sľuboval poslať apoštolom, **„Toho Ducha pravdy, Ktorý od Otca vychádza"** (Ján 15, 26), rozmnožili sa rady svätcov: svätiteľov, prepodobných (ctihodných), mučeníkov, nezištných lekárov (bezsrebrenikov) a mnohých iných, že práve Jeho pôsobením Christos **„zjavil svetu múdrych lovcov, zošlúc im Ducha svätého, ktorými získal celý svet, za čo Mu patrí sláva"** (tropar na Päťdesiatnicu).

A teraz sa pozrime, ako tí svätí milovali Boha. Tak napr. apoštolov Cirkev volá **„nebom, lebo vyznávali slávu Božiu; riekou, lebo tajomne napájali ľudské bytosti; hviezdou, ožiarujúcou Cirkev; čašou, ktorá svätý nápoj rozlieva, blízkych druhov Christových"** a pod. **(I. stichira apoštolovi jednému na več.).**

Svätiteľov menuje slnkom, ktoré rozháňalo lesť tmy (II. stichira svät. jed. na več.).

Alebo: **„V telesnej lodičke si plával krotkým dýchaním krotkého srdca a ľahko si svoje more života preplával a za mnohocenný drahokam, ktorý si našiel a uschoval v srdci svojom, celý svoj majetok si predal, za čo si bol skrze Jeho dobroty blažený"** — ako ospevujeme ctihodných, (III. st. ct. na več.).

Ich láska k Bohu bola taká, že **„krvou svojou posväcovali zem, pretože nepochybne verili a obetavo milovali Toho, od Ktorého boli slávou a cťou korunovaní. Ochotne šli na kolesá, pod zuby dravej zveri, do ohňa, do vody, pod meč. Lásku k Bohu dokázali tým, že nebáli sa „posmechov a bitky a k tomu pút a žalára: boli kameňovaní, pokúšaní, pílami rezaní, zomreli sťatí mečom; skrývajúc sa chodili sem a tam v ovčích a kozích kožiach, strádajúci, súžení, trápení..."** (Žid. 11, 36—38). A preto **„zdolali kráľovstvá, robili spravodlivosť, dosiahli zasľúbenia, zapchali ústa levom, vyhasili moc ohňa..."** (Žid. 11, 33—34). Nenadarmo dnes nás Cirkev oboznamuje s ich hrdinstvami, poukazujúc na príčinu ich hrdinskosti a svätosti slovami žalmistu: **„Diven Boh vo svjatych Svojich, Boh izrailev"** (Žalm 67 (68), 36).

Oslavujúc dnes pamiatku všetkých svätých, oslavujeme tým Boha, oslavujeme Ducha Svätého — príčinu svätosti. A keď sme pred týždňom spievali: **„Carju nebesnyj, Utišiteľu, Duše istiny... prijdi i vselisja v ny...",** to isté opakujeme aj dnes: príď aj dnes, aj zajtra, alebo príď len dnes a učiň si v nás trvalý príbytok! Neopúšťaj nás, ako si neopustil tých, ktorých dnes pamiatku uctievame, lebo i keď nás dnes nikto neženie za Tvoje meno pod meč, alebo do ohňa, či vody, predsa nás páli oheň rozličných vášní, utápame sa v mori všelijakých starostí a meč ľahostajnosti stále visí nad nami, aby hlavu našich dobrých predsavzatí mohol každú chvíľu sťať.

Preto **„Cirkev okrášlená ako ozdobným plášťom a purpurom, krvou mučeníkov z celého sveta, spoločne s nimi vzýva k Tebe: ľudu Tvojmu zošli štedrosť, mier daruj svetu a našim dušiam hojne milosti"** (tropar).

Sv. apoštol Pavel

„Vari neviete, že tí, ktorí o svätých veciach pracujú, zo svätých vecí jedia... ja som však ničoho takého neužíval“ (1 Kor. 9, 13, 15).

Svätý apoštol Pavel otvára svoju dušu. Neženie ho myšlienka ziskuchtivosti, jeho apoštolstvo nie je pre neho zamestnaním, ale povolaním. Je ohňom i plameňom. Svoj život zasvätil spáse duší preto, lebo miloval Christa. Pred očami mu nestála len záchrana duší pred peklom, ale do činnosti ho hnala láska k Bohu, akoby Boh k nemu hovoril:

— Pavel, miluješ ma? Keď ma miluješ, vtedy vieš, čo máš robiť. Pracuj na spáse!

Láska ku Christu ním vládla. Akou silnou bola tá láska, najkrajšie povedal sám svätý ap. Pavel takto: „Láska ma ženie, vidíte, že pracujem, starám sa, bojujem za pravdu, nedivte sa tomu! Musím to robiť. Netreba ma za to chváliť, nezaslúžim si to. Všetko robím, ako sladkú povinnosť, s takou radosťou, akoby som lietal. Nesie ma Christos.

Mohli by sme na to povedať: — Pavel, nehovoríš správne, láska ťa zmiatla. Ale sv. ap. Pavel ešte aj inokedy sa odvolával na nutnosť: „Iný zákon počúvam v svojom tele a krvi, nie to robím, čo chcem.“ Teší sa, keď cíti nutnosť lásky a priznáva si, že je jej otrokom.

— Nechváľte ma. Čo som urobil, to láska so mnou urobila.

— Nešťastný som človek, — volá, keď spomína zákon tela a krvi. A my hovoríme: — Ó, aký si šťastný! Lebo aký je len šťastný človek, ktorý vie tak ľúbiť! Sv. apoštol Pavel je hnaný do práce pre Boha láskou k Ježišovi Christovi. Usilovná práca veriaceho človeka môže vyplývať z mnohých motívov, ale rozhodujúcim motívom je Božia láska, má v sebe bezmedzný, nevyčerpateľný elán. „Slobodný súc od všetkých, všetkým seba samého v službu som vydal, aby som získal mnohých“ (I Kor. 9, 19). Sv. apoštol Pavel je plný oddanosti. Apoštolskej činnosti obetuje celý svoj život, radosti, starosti, vôľu. Prispôsobuje sa každému, aby všetkých získal. Len preto to spomína, aby duše priviedol ku Christu: „Bol som nezávislým a nikoho som nepotreboval, ale zriekol som sa toho a stal sa sluhom všetkých. Prišiel som slúžiť a slúžim celý svoj život. Mohol by som žiť sám pre seba, ale žijem pre všetkých, aby som každého priviedol ku Christu“. Na inom mieste spomína, že je ako dojka: nie ako matka, ale slúžka, ktorá svojím mliekom sýti Christove deti, ktorá to nerobí pre peniaze, ale z lásky. Aká slávna duša je sv. ap. Pavel! Máme sa pri nej zohrievať, učiť sa od nej. Len vtedy sa náš život stane dokonalým, keď budeme tak žiť, keď celým svojím životom budeme pomáhať blížnym, ako len budeme môcť. Akým vyznamenaním je stať sa apoštolom a nájsť šťastie v zodpovednosti!

Apoštola Pavla bolelo srdce, že sa našli aj takí ľudia, ktorí ho upodozrievali zo ziskuchtivosti. Nič nemal zo svojej služby pre Christa. Aj cisárovi žoldnieri dostávali plat a okrem iného on sám hlásal, že kto oltáru slúži, z oltára nech je. Okrem toho však hovorí: „Ja nič nepotrebujem. Skôr zomriem, než by som nadobudol chýr nezištníka. A nakoniec, čo bude mojou odplatou, vencom? Nie iné, ako samotné evanjelium. Som šťastný, keď ho hlásam“.

Buďme aj my nezištnými. Egoizmus ponižuje aj hrdinu na sluhu. Orol nech ostáva orlom, nech nehľadá svoj cieľ príliš nízko! Našou slávou je to, že ľúbime veriacich a nič od nich nežiadame: jednoducho im slúžime.

Sv. ap. Peter a Pavol.

Keď sv. apoštol tak nezištne pracoval a bol taký pokorný, bol ako dieťa. Neveril ani sebe samému a najkrajšou črtou jeho charakteru bola jeho detinská pokora. „Umŕtvujem telo svoje a v službu podmaňujem, aby som snáď iným kážúc, sám nebol nešľachetným“ (I Kor. 9, 27). To je duša prinášajúca plody, duša, hoci aj planúca — je pokorená, hoci je hrdinská, nepochybuje o Bohu, lebo vie, že v nej prebýva „človek vášní“ ktoré treba krotiť.

Zoberme si príklad z tejto veľkej duše. Keď budeme strácať našu dôveru a ľudská nevďačnosť uhasí sv. oheň, keď svetské starosti ohrozia našu obetavosť vo viere, čítajme posolstvá sv. apoštola Pavla a budeme i naďalej pracovať nezištne a oddane pre slávu Christovu.

L. Radvanský.

Švédsky pastor Ebbe Hagard *pracuje misijne medzi tulákmi a tými, ktorí nemajú strechu nad hlavou. Krutá zima ho priviedla k tomu, že pre opustených a túlajúcich sa ľudí otvoril každý večer svoj vykúrený kostol v Göteborku, kde sa môže vyspať asi päťdesiat ľudí. Každému tiež poskytne prikrývku. Svoje počínanie odôvodnil tým, že pomoc pre tých, ktorí sú na neho najviac odkázaní, je tiež bohoslužbou. Vďaka Bohu, že žijeme v spoločnosti, ktorej sú už takéto smutné zjavy cudzie a nepochopiteľné. V mnohých veľmi bohatých krajinách však je ešte veľmi mnoho ľudí, ktorí žijú v bezprostrednom susedstve prepychu v nepredstaviteľnej biede.*

Deväť blahoslavenstiev

„BLAHOSLAVENÍ MILOSRDNÍ, LEBO ONI MILOSRDENSTVO DOSIAHNU“ (MAT. 5, 7).

Priatelia! Hospodin je milostivý a Jeho milosť je nekonečná. O milosrdenstve Božom spieval kráľ Dávid: **„Ščedr i milostiv Hospoď, dolhoterpeliv i mnohomilostiv...“** (Žalm 102). Aby sa milosrdenstvo a milosť Božia vzťahovali aj na nás, je potrebné, aby sme aj my v každodennom živote boli milosrdní voči našim blížnym. Lebo blahoslavení milosrdní sú tí, ktorí spolucítia s trpiacimi a pomáhajú im, ako len môžu.

Ako sa máme chovať, aby sme boli milosrdnými? Človek má možnosť byť milosrdným pre telo i pre dušu svojho blížneho. Spasiteľ nám o tom hovorí: **„Bratia moji, ak by niekto z vás zblúdil od pravdy a iný ho obráti, ste mi piť; ako hosť som prišiel a pritúlili ste ma, nahý som bol a obliekli ste ma, chorý som bol a navštívili ste ma, v žalári som bol a prišli ste ku mne“** (Mat. 25, 34—36). Tieto slová nám ukazujú, ako môžeme prejaviť svoje milosrdenstvo blížnemu, ktorý potrebuje našu pomoc. Keď sa chováme milosrdne voči blížnemu, chováme sa tak aj voči Spasiteľovi, lebo On hovorí: **„Čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov urobili, mne ste urobili“** (Mat. 25, 40). Vari máme srdce z kameňa, keď niekedy nepreukazujeme milosrdenstvo blížnym? Nie ten je milosrdný, kto poukazuje na rôzne nedostatky a nešťastia, ale ten, kto účinne pomáha. Sv. Ján Bohoslov hovorí: **„Deti moje, nielen slovom a jazykom preukazujte skutky svoje, ale hlavne dielom a skutočným milosrdenstvom vaším!“**

Ako môžeme preukázať milosrdenstvo po stránke duševnej? Ap. Jakub hovorí: **„Bratia moji, ak by niekto z vás zblúdil od pravdy a iný ho obráti, nech vie, že kto obráti hriešnika z jeho bludnej cesty, zachráni mu dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov“** (Jak. 5, 20).

Naše milosrdenstvo má byť podobné milosrdenstvu Božiemu, ktoré je nekonečné. Sú však ľudia, ktorí sa príliš chvália. O týchto nám hovorí sv. Písmo. **„Keď dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagogách a na uliciach, aby ich ľudia chválili. Hovorím vám: už majú svoju odmenu. Ale keď dávaš almužnu, nech nevie ľavá tvoja ruka, čo robí tvoja pravá, aby tvoja almužna zostala ukrytá a odplatí ti Otec tvoj, ktorý aj skryté veci vidí“** (Mat. 6, 2—4). Odplata milosrdným bude milosrdenstvo Božie. Milosrdní už tu na zemi pociťujú milosť Božiu, ako o tom hovorí kráľ Dávid: **„Žiadostivo očakával som Hospodina a naklonil sa ku mne a vypočul moje volanie“** (Žalm 40, 2).

—M—

(Pokračovanie.)

O skrytom poklade v poli

„Kráľovstvo nebeské je podobné pokladu, skrytému na poli. Človek, čo ho našiel, ukryl si ho, a od radosti nad ním ide a predá, čo len má, a kúpi to pole.“
(Matúš 13, 14.)

Toto podobenstvo, v ktorom Isus Christos ukrytý poklad v poli prirovnáva k Božiemu kráľovstvu, má v sebe veľmi hlboké jadro, ktoré je schopné upútať na seba pozornosť poslucháčov.

Človek, ktorý pracuje na poli, aby dobre obrobil zem, narazil motykou či pluhom na poklad, alebo nádobu plnú zlata, ktorá tam bola ukrytá. Počas vojny a nebezpečenstva ľudia zakopávali svoje poklady. Pravdepodobne majiteľ zomrel, dediča nebolo, poklad teda pripadol tomu, čo ho našiel. Podľa terajších zvyklostí nálezcovi patrí iba časť z nájdeného. Vtedy to však nebolo. A nálezca, od radosti nad nájdeným pokladom, predáva všetko čo má a kupuje to pole. Nájdený poklad mu to všetko potom vynahradí.

A práve k tomu pokladu, skrytému a potom nájdenému, prirovnáva Isus Christos Kráľovstvo Božie. Kráľovstvo nebeské je tým pokladom, hoci aj skrytým, ktorý v sebe skrýva množstvo bohatstva. Je preto samozrejmé, že nálezca, ktorý nájde ten poklad, predá svoj majetok, zanechá rodinu, bohatstvo, svet, len aby získal ten drahocenný poklad.

Nuž a kto je tým drahocenným pokladom, ak nie náš Božský Spasiteľ Isus Christos. „Poklad je poznanie Christa“ — **hovorí Theofilakt. On je tým najväčším pokladom vo svete. V Ňom je večný zmysel a večná hodnota. Je ukrytý v najsvätejšej Eucharistii — pod spôsobom chleba a vína. Nuž, ale prečo je skrytým pokladom?**

Pán Boh pozná dobre človeka, vie dobre, že si žiadame poznať a pochopiť neviditeľné a nepochopiteľné Božstvo. Ale vie aj to, že len tajomnosť a skrytosť vzbudzuje náš obdiv, záujem, zvedavosť a lásku. Preto chcel byť s nami prítomný tajomným spôsobom, aby sme Ho tým žiadostivejšie hľadali, ako hľadá stratené dieťa svoju matku. Vždy je nám milšie to, k čomu sme sa iba po dlhom a únavnom hľadaní dopracovali, a preto aj nájdený poklad s tým väčšou starostlivosťou a uspokojením opatrujeme.

Istý zomierajúci otec, povolal k sebe svojich synov a povedal im: „Na našom poli zakopal som veľký poklad. Až ho nájdete, rozdeľte si ho“. Keď to povedal, zatvoril oči a skonal. Synovia otca pochovali a hneď po pohrebe začali orať pole, aby našli zakopaný poklad. Preorali raz, dva razy, ba niekoľkokrát, ale poklad nenašli. Keď pole bolo už niekoľkokrát preorané, zasiali pšenicu. Minula zima, prišlo leto a na poli prekrásna pšenica. Radovali sa synovia a sľúbili si, že každého roku takto obrobia pole. Keď bola úroda zobratá, prišiel k nim jeden starec a hovorí: „Váš nebohý otec bol s vami nespokojný, lebo ste boli leniví a v práci ste mu nechceli pomáhať. Chytrým spôsobom vás poučil, ako dostanete vzácny poklad. Tento poklad ste našli vo svojej svedomitej a statočnej práci.“

Hľa, príklad, ako ustavičným a svedomitým hľadaním možno nájsť ten vzácny poklad. A až ho dosiahneme, zanecháme všetko, dáme mu celé svoje vnútro, svoje „ja“, aby sme žili ním a v ňom.

Práve preto a len tak môžeme pochopiť, prečo mnohí svätci zanechali svoju rodinu, majetok, svetské rozkoše a postavenia, keď našli drahocenný poklad — Isusa Christa. Najlepší príklad tohto vidíme u sv. apoštola Pavla.

Aj pre neho bol Isus Christos skrytým pokladom tak dlho, kým ho neožiaril lúč milosti. A od tej doby, Christa, ktorého do tých čias prenasledoval, nazýva svojím Pánom. Je hotový dať všetko, aby získal tento poklad. Draho zaplatil za ukrytý poklad vo svojom živote, ale neľutoval to. Tým väčšia bola jeho radosť nad nájdeným pokladom. Sám o tom hovorí, že „oplýva potechou a prekypuje radosťou" (2. Kor. 7, 4).

A koľko podobných príkladov nachádzame v živote svätcov. Títo z radosti a z lásky nad nájdeným pokladom, obetovali všetko a šli za Spasiteľom. A kto robí podobne, ten neobanuje, že všetko predal, lebo znovuzískaný poklad všetko mu odškodní. Milosť, získaná v sviatosti pokánia, je ten peniaz, za ktorý si kúpime večný poklad — Isusa Christa, Ktorý zažiari v našich srdciach (2. Kor. 4, 6).

František Dancák, duchovný.

Nebezpeční agitátori

V celej našej republike a najmä na východnom Slovensku objavujú sa zvláštni **„agitátori"**, ktorí sa vydávajú za **„poslov Božích"**. Chodia po dedinách, znepokojujúc ľudí svojimi návštevami v jednotlivých domácnostiach. Klopú na dvere, ani sa len nepredstavia a už aj ohlasujú, že ich poslal Isus Christos, že sa treba kajať, modliť, kráčať po lepších chodníčkoch, že sa blíži koniec sveta, preto sa treba zavčasu dať po pravej ceste... Sú ochotní vás momentálne, ešte z postele, priviesť medzi vyvolených Božích, lebo len 144 000 vyvolených zostane v tomto slzavom údolí... Zaujímala by nás odpoveď na otázku, čo sa stane s tými svedkami Jehovu, ktorí by eventuálne boli nadpočetní?

V niektorých dedinách vzbudzujú tieto neobyčajné návštevy vzruch, ba dokonca hnev. „Poslovia Boží" potom dostanú z množstva rozhnevaných občanov strach a ujdú. Zväčša títo agitátori prichádzajú z Ostravska, alebo iných veľkých priemyselných centier, alebo aj z iných miest. Majú vlastnú organizáciu a dobrú spoluprácu a spojenie medzi sebou. Majú prehľad o členoch ich organizácie, i o prívržencoch sekty, ktorí sa grupujú najmä zo žien z domácností, penzistov a starších ľudí. Niekedy sa podarí odhaliť skupiny tejto nebezpečnej sekty svedkov Jehovových, ktorí rečou Biblie značky Made in USA hlásajú, že na tomto svete je všetko zlé a že vraj príde Hermagedon — Božia bitka, ktorá zničí všetkých okrem jehovistov. Toto je ich agitácia — naháňanie strachu. Zabúdajú vo svojom fanatizme, že Isus Christos, keď stretol hriešnika, nikdy sa mu nevyhrážal, vždy ho len povzbudzoval. Nehovoril o pekle, o malom počte vybraných, ale o márnotratnom synovi, o stratenej drachme, o stratenom baránkovi (Lukáš 15).

Aby sme mohli čeliť nebezpečiu, ktoré sa šíri po východnom Slovensku, je potrebné, aby sme vedeli, kto vlastne sú títo agitátori, čo chcú, čo hlásajú, aby sme vedeli, ako im správne odpovedať ,ako vyvrátiť ich mylné vysvetľovanie niektorých citátov sv. Písma správnym názorom nášho náboženstva. Jehovisti vedia horlivo recitovať sv. Písmo naspamäť.

Jehovisti sú členmi u nás zakázanej sekty Svedkov Jehovových. Na Zemplíne ich volajú aj salvišmi. Je to medzinárodná sekta s centrom v USA. Sekta má vlastnú literatúru a časopisy. I napriek tomu, že táto sekta zakazuje svojim členom návštevu kín, divadiel, športových podujatí, zábav atď., predsa má vo svojich radoch dosť mladých ľudí. Podľa odhadu našich novinárov pred niekoľkými rokmi bolo na Slovensku vyše 6000 Svedkov

Jehovových. Sú medzi nimi obratní agitátori, ktorí nám môžu byť nepríjemnými, lebo kde-tu sa im podarí strhnúť na svoju stranu nejakú tú zblúdilú ovečku aj z radov našich veriacich, ktorí nie vždy úplne dobre poznajú sv. Písmo a katechizmus. Takí potom ľahko podľahnú zvodom.

Hlavnou povinnosťou Svedkov Jehovových je, ako vyplýva z názvu, svedčiť o Jehovi, teda chodiť, presviedčať, vytrvalo, húževnato a fanaticky. Vyhľadávajú spôsob, ako byť ponižovanými a prenasledovanými od sveta, aby mohli byť povýšení pred tvárou Hospodinovou. Presvedčenie Svedkov Jehovových nie je nášmu náboženstvu ani našej spoločnosti osožné. Jednak preto, že zneužíva náboženské cítenie najmä u žien, potom aj preto, že rozširuje nenávisť k práci a rozbíja pokojné manželstvá. Členovia tejto sekty odmietajú nastupovať vojenskú základnú službu, nechcú dodržiavať pracovné dni. Samotný názov vydavateľstva ich propagačných kníh nám povie veľa, ba všetko: Wachtower Bible And Tract Society, Brooklyn 1, N. Y. USA.

Dobrou a osvedčenou zbraňou proti týmto nebezpečným agitátorom je nepúšťať sa s nimi vôbec do debaty, keď nás obťažujú, treba ich ignorovať, byť k nim nevšímaví, a to už aj preto, lebo z nich vanie fanatizmus, nepriateľstvo voči našej viere, nášmu obradu, našej sv. cirkvi Christovej i voči celej našej spoločnosti.

Štefan Horkaj, duchovný.

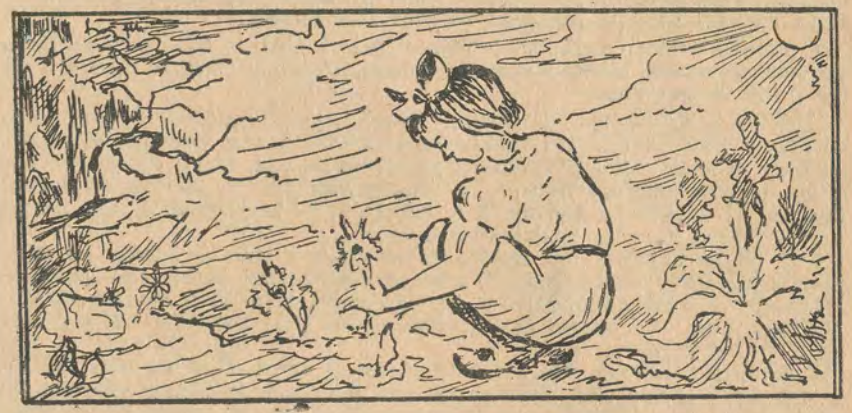

Aj deti šli na smrť

Neopísateľná spontánna radosť zavládla v Európe, keď sa v máji 1945 rozletela do sveta zpráva o skončení druhej svetovej vojny. Oslobodené národy si s uľahčením vydýchli. Čestní ľudia najrôznejšieho vyznania a presvedčenia si v tejto chvíli vzájomne sľubovali, že vynaložia všetko úsilie, aby ľudstvo už nikdy nemuselo prežiť nový svetový konflikt.

Vojna zanechala za sebou hrozné stopy. Spustošila a zničila nesmierne materiálne hodnoty a zapríčinila mnohomiliónové straty na ľudských životoch. Vyvražďovanie nevinných obyvateľov, vypaľovanie a úplné vyhladzovanie celých obcí, tisícky koncentračných táborov a masových hrobov posiatych po celej Európe, to bol zákonitý dôsledok fašistického svetonázoru.

Všade tam, kde nemecký fašizmus čo len na krátky čas sa usadil, používal najkrutejšie spôsoby. Milióny ľudí bolo umučených v koncentračných táboroch. Len v Oswiencime zahynulo asi 4 milióny ľudí rôznych národností, v Majdanku asi jeden a pol milióna. Ďalšie tisíce povraždených sa po skončení vojny našli v masových hroboch. Z rasistických dôvodov fašisti vykynožili vyše 6 miliónov Židov. A medzi tými nespočetnými obeťami bolo aj množstvo detí.

V Janovskom tábore vo Lvove za dva mesace beštiálne povraždili 8000 detí. **V kúpeľoch Teberda usmrtili 5000 detí liečiacich sa tam na tuberkulózu kostí. V plynových komorách, hladom, nemocmi a mučením prišlo v Oswiencime o život 700 000 detí. 15 000 československých detí bolo zavlečených do terezínskeho geta, ktoré bolo priestupnou stanicou na ceste k smrti do plynu v Oswiencime. Z tých len asi 100 sa vrátilo do svojich domovov.**

Szmaglewská (Varšava), pred medzinárodným vojenským tribunálom v Norimberku svedčí:

„Bola som v tábore Birkenau. To bola časť Oswiencima, ktorá sa volala Oswiencim č. 2. Pracovala som veľmi blízko železničnej trate, ktorá viedla do krematória... V tú dobu, keď boli v plynových komorách najviac vyhladzovaní Židia, vyšlo nariadenie, že budú hádzať do pecí krematória deti, prv, než by boli predtým usmrtené plynom. Deti hádzali živé. Krik týchto detí bolo počuť po celom tábore... Mohli sme si učiniť predstavu o množstve zavražďených detí podľa počtu kočiarov, ktoré boli odovzdané do skladišťa. Niekedy bolo 100 kočiarov, niekedy 1000 za deň..."

V Bergen-Belsene našla svoj hrob v marci 1945 aj pätnásťročná Anna Franková, rovnako ako tisíce iných jej malých sestier a bratov z celej Európy. Z jej denníka čítame:

„Prečo a začo je vôbec táto vojna? Prečo nemôžu ľudia žiť v mieri? Prečo všetky tieto skazy? **Vidím, ako sa svet viac a viac premeňuje v púšť, počujem stále silnejšie približujúci sa rachot hromu, ktorý zabije tiež nás, cítim utrpenie miliónov ľudí — a predsa, predsa, keď sa pozriem na oblohu, myslím, že sa všetko zas obráti k dobrému, že raz skončí i táto krutosť a mier a kľud ovládnu opäť poriadok sveta..."**

Keď major Eatherly dal príkaz na zhodenie atómovej bomby na Hirošimu a Nagasaki, obete tohto činu ho prenasledovali. Eatherlyho manželka vyhlasuje lekárovi Constantinovi, že jej manžel často kričí zo sna: Hádžte! Zhoďte bombu! — **a potom potichu dodáva cez slzy:** Deti! Deti! Kto ich zachráni? Veď horia...

A plukovník Tibbets, ktorý sa tiež zúčastnil na zhodení atómovej bomby na Hirošimu a Nagasaki, vykrikoval, keď ho viezli do ústavu choromyseľných: „Vyškriabem si oči, aby som už nikdy nevidel mŕtve deti z Hirošimy!"

Áno, prečo tieto všetky straty? Čo im robili tie malé nemluvniatka, ktoré sa ozaj nemohli ničím previniť? Čím sa previnil päťmesačný Kamilko Zúbek z Kľaku, koho ohrozovala trojmesačná Jozefka Haringová, tá, ktorej beštiálny vrah pred očami matky rozbil hlavičku o stenu?

Exhumačné hárky z Kremničky hovoria:

Č. 56/747. Dievča asi dvojročné, na sebe malo pletenú tmavosivú čiapku, biele, pletené macko-nohavičky... A takýchto smutných, neúplných úmrtných listov exhumačná komisia len pri masových hroboch v Krmeničke zistila a vyhotovila pre 58 detí do 14 rokov. Na zvolenskom cintoríne vraždili otcov a matky. Deti sa museli na ich smrť pozerať. Mnohé z nich tam za chvíľu ošediveli od hrôzy a katani ich potom po cintoríne naháňali ako 8—10-ročných sivovlasých starčekov dotiaľ, kým ich nepovraždili.

Nuž, a preto je hnev ľudí taký veľký, preto náš ľud žiada spravodlivé potrestanie vinníkov. My všetci si želáme, aby sa také obete už nikdy neuskutočňovali. Dievčatá z Hirošimy píšu majorovi Eatherlymu: „... Na našich tvárach a údoch sú jazvy a iné známky zranenia, a preto si prajeme, aby táto hrôza, nazvaná „vojna", sa už nikdy neopakovala, a to nie len pre nás, ale pre nikoho, kto žije na tomto svete..."

Aké predsavzatie si musí vziať z toho každá matka? Treba pracovať a bojovať všetkými silami za to, aby svoje dieťa nikdy nemusela poznávať podľa zotleného odevu, ale aby ho mohla kedykoľvek zavolať po mene, aby ho mala pri sebe, aby mu nikdy nijaký fašistický vrah nesiahol na život.

A to si prajeme všetci!

František Dancák, duchovný.

Na oslavách tisícročia Athosu

Athos, 26. júna... *ranná bohoslužba. Monastiersky chrám, v ktorom s úľubou počúvam mníšsky spev, bol vybudovaný koncom XIII. storočia v tvare byzantského kríža. Odpočíva tu sv. Simeon, kráľ srbský a zakladateľ tohto monastiera, ktorý sa stal neskôr mníchom a svätcom.*

Na liturgiu prichádzajú hostia — archijereji a ich sprievod, aby v spoločnej modlitbe zjavili jednotu svojej dávnej viery.

Po bohoslužbe nám mnísi ukazujú všetky významné miesta v monastieri. Prezeráme si vo veži miestnosť pre bohoslužobné potreby, kde máme možnosť sa kochať pohľadom na rozprávkovo drahé cirkevné náčinie a písomnosti stredovekých byzantských a srbských vládcov, prezeráme si aj obrovskú bibliotéku, zájdeme na krátku modlitbu do kaplniek sv. Jána Rylského a sv. Savvu Srbského. V poslednej sa zvyčajne konajú postrižiny na mníšstvo. Krásne sú aj fresky v jedálni; môžu kľudne súťažiť svojou umeleckou hodnotou s freskami v jedálni Veľkej lávry sv. Athanasija. Jedáleň v Chilandare používajú len dvakrát do roka: v deň monastierskeho sviatku Uvedenia Presv. Bohorodičky do chrámu a v deň sviatku sv. Savvu.

Táto návšteva Chilandaru mi priniesla zvláštnu duchovnú radosť: opäť som sa stretol s otcom archimandritom Dosifejom a jeho diakonom Zosimom; keď som v r. 1940 bol posledný krát na Athose, otec Dosifej bol predstaviteľom Chilandaru v Kareji. Býval tam a diakon Zosima viedol jeho „domácnosť". Ako študent-púťnik som vtedy k nemu zablúdil. Otec Dosifej ma nielen prijal, ale povedal mi, aby som jeho byt pokladal za svoj athonský domov. Nechal som tam svoje neforemné kufre a chodil som po všetkých athonských monastieroch, z času na čas sa vracajúc do svojho nového „domova". Koľkokrát som sa len nevrátil do Kareje, pri o. Dosifejovi som vždy našiel ozaj rodinné prostredie. Pamätám sa i na to, že som si nikdy nemohol sám oprať bielizeň, lebo diakon Zosima si vždy našiel spôsob, ako ju „tajne" dať do poriadku.

Teraz som sa od jedného mnícha dozvedel, že otec Dosifej je chorý; pred niekoľkými rokmi ho ranila mŕtvica, uzdravil sa, ale jedna ruka a noha ostali nevládne. Keď som ho navštívil v kelii a pozdravil sa s ním ledva som sa zdržal slz. Pobozkal som mu ruku, i keď sa bránil. V jeho očiach, čistých ako voda v horskom potôčiku, ako v otvorenej knihe jasne vidím, že nepoznáva, kto je ten cudzí kňaz, ktorý tak veľmi chce pobozkať jeho ruku — ruku pokorného mnícha. Hovorím mu o dávnych stretnutiach nás dvoch. Oči o. Dosifeja horia radosťou: áno, z hĺbky mnohých rokov vyvstáva pred ním obraz čudného študenta — Ma-

ďara, ktorý sa učil na gréckej univerzite, ale rozprával i po srbsky, s ktorým prebesedoval veľa večerov pod letným hviezdnym nebom o živote a smrti, o zmysle ľudského jestvovania, o mníšstve i o Božej prítomnosti. Slovom, keď ma spoznal, hneď ma usadil, pohostil kávou a vypytoval sa na všetko so skutočným záujmom. Zbadal som, že asi nechce hovoriť o svojej chorobe, rozprávam mu teda o sebe. Prichádza aj otec Zosima, už je kňazom.

Žiaľ, nemohol som pri nich ostať dlhšie...

Po raňajkách ruská a bulharská delegácia sa lúči s J. Sv. patriarchom Germanom a jeho sprievodom, ako aj s obyvateľmi monastiera a odchádza do Grafu — bulharského athonského kláštora.

Dve a pol hodiny ideme v hrozne nepohodlných drevených sedlách na muloch na pokraji bezodných priepastí, ideme pomedzi stáročné duby, olivy, oleandre po ledva viditeľnej cestičke. Nakoniec sa pred nami neočakávane otvára panoráma monastiera Zograf. Leží v nádhernej a vzornej záhrade, ako by chcel dokázať, že tu žijú mnísi — deti toho národa, ktorý záhradníctvo povýšil na umenie.

Na nádvorí nás vítajú všetci bratia — obyvatelia monastiera, tridsať mníchov, poväčšine starších ľudí. Je nepochopiteľné, ako môžu udržiavať v poriadku ohromný monastier, ktorý bol určený pre niekoľko stovák mníchov. Uvádzajú nás do Georgievského chrámu, kde sme odslúžili krátky ďakovný moleben. J. Sv. patriarcha Cyril vo fialovej archijerejskej mantii, s arcipastierskym žezlom v rukách, pozdravuje mníchov a zvestuje im radostnú správu: bola dosiahnutá dohoda s J. Sv. patriarchom Athenagorasom o tom, že v blízkej budúcnosti z Bulharska prídu mladí mnísi, aby rozmnožili rady mníchov monastiera Zografu. V očiach starých mníchov vidieť slzy radosti... Nečudo, veď sa hovorí o zachovaní starého monastiera zo začiatku X. storočia; vtedy nejestvovala ešte ani Veľká lávra.

Po obede a po krátkom odpočinku sa naša delegácia lúči s J. Sv. patriarchom Cyrilom i jeho sprievodom a pohostinnými obyvateľmi kláštora. Po západnom svahu poloostrova, opäť na muloch pomaly ideme k morskému pobrežiu, kde na nás čaká motorový čln. Už je nás málo: arcibiskup Nikodim, arcibiskup Antonij, biskup Varfolomej, mních Dávid — náš sprievodca — a ja. Naša loďka pláva pri brehu južným smerom k Pantelejmonovmu ruskému monastieru, kde podľa programu máme stráviť tri-štyri dni.

Po polhodinke pristávame. Vítajú nás dvaja staručkí mnísi. I keby som nevedel, že sme v prístave ruského monastiera, hneď by som spoznal, že obaja starci sú Rusi. Lebo tak sa poklonić vedia len oni. V tej poklone je srdečnosť, oddanosť, z hĺbky duše idúca pravá kresťanská pokora.

V bráne monastiera nás víta archimandrita Ilian, predstavený monastiera, s niekoľkými jeromonachmi. Za hlaholu zvonov vstupujeme do chrámu sv. Pantelejmona, kde slúžime ďakovný moleben. Arcibiskup Nikodim s archijerejského miesta počúva privítanie otca Iliana prerývané slzami. Odpoveď arcibiskupa Nikodima vyvoláva veľké dojatie u mníchov. Otec Ilian a ostatní mnísi sa takmer nemohli zdržať nadšených výkrikov, keď im vladyka povedal, že čoskoro k nim prídu z vlasti mladí mnísi, aby posilnili ich rady.

(Pokračovanie.)

Mikuláš Pavlík, duchovný.

Vojna a mier

Vojna a mier je ústredným problémom v nesmrteľnom diele L. N. Tolstého. Nie však iba v ňom!

Vojna a mier je vážnym problémom ľudstva, ktoré ho v minulosti nevedelo vyriešiť. Dejiny sú preplnené takmer nepretržitými vojnami, počnúc Kainovou bratovraždou.

Vojna — to je tieň smrti, ktorý spomína Dávid. To je tá cestá smrti, pred ktorou varoval Hospodin ľud svoj izraelský a Isus Christos všetkých nás. Sme stvorení pre život, vykúpení pre život, sme povolaní k životu. Po svojom vzkriesení Isus Christos žehnal apoštolom pokojom. I nám všetkým zanechal svoj mier. **Kde teda ten mier je? Mal by byť v našich srdciach a mysliach** (Filip. 4, 7). Ale nie je práve tam utopený našimi hriechmi, závisťou, pýchou a ctibažnosťou? Snáď nie celkom: všade počujeme volanie po mieri, mier je túžbou národov. Po vojne nevolá nik, už aj predstava vojny desí a deprimuje čestných ľudí, ich životné sny a ideály.

Ľudstvo, a teda aj každý z nás, konáme to, čo sami chceme. Vojna je tak nutným a zákonitým dôsledkom našich hriechov, hriechov, ktoré nepoznajú slovo dosť, hriechov osobného, skupinového a národného sebectva. **Bratstvo národov nie je bratstvom. Veď od hladu zomiera ročne 35 miliónov ľudí.** Veď poldruha miliardy ľudí sa dostatočne nenaje, veď dve tretiny ľudstva trpia hladom. **A súčasne sa dozvedáme z tlače, že kongres USA uvoľnil len pre vojnu vo Vietname 13 miliárd dolárov.** Ľudia umierajú hladom, hynú vo vojnách, stupňuje sa vojnová hystéria a zbrojenie, ľudstvo sa dusí strachom a volá po mieri. Celkom ako v časoch Jeremiášových (6, 14).

Avšak všimnime si, ako pojem mier býva zneužívaný. Slovo mier s obľubou vyslovoval i najväčší vrah ľudstva, Hitler. O mieri, o mierových akciách, mierovej ofenzíve hovorí i americký prezident. A príkaz na zastavenie vojny vo Vietname nedáva... Aj najkľudnejšieho človeka sa dotkne, že beštiálne vyvražďovacie akcie Američanov vo Vietname majú názvy ako: fialka, ľalia, bozk... Nie je to farizejský výsmech mieru?!

Mierumilovný človek, ku ktorému sa my, pravoslávni veriaci, hlásime, má úctu len k ozajstným hlásateľom a tvorcom mieru. Takýmto tvorcom mieru je nesporne Sovietsky sväz. Dôkazom toho je sprostredkovanie pakistansko-indického rokovania. Táto úprimná a mierová akcia sovietskeho premiéra otriasla názormi i takých západných politikov, ako je de Gaulle a K. Adenauer. Vyslovili sa nahlas, že Sovietsky sväz nemá **„žiadne vojnové úmysly“.**

Máme úctu k hlásateľom mieru v OSN i k rezolúcii odhlasovanej na XX. valnom zhromaždení, k rezolúcii o odzbrojení, len nevieme pochopiť, že takúto rezolúciu odhlasovali i Američania. Pýtame sa: kde sú činy? Poznáme i reč pápeža Pavla VI. v OSN. Boli to veľké a slávne okamihy, avšak vzápätí sme sa dopočuli o jeho útokoch na socialistické krajiny v rímskych

katakombách. Veľa pre mier urobil nebohý pápež Ján XXIII., ktorý svojimi činmi, svojím životom i medzi pravoslávnymi veriacimi šíril pokoj.

S úctou sledujeme život a činnosť Svetovej rady mieru, Kresťanskej mierovej konferencie a tešíme sa z toho, že táto činnosť ovplyvňuje verejnú mienku, myslenie ľudí, že to všetko slúži veci mieru.

Mierumilovný človek s napätím sledoval i priebeh XXIII. sjazdu KSSS. Tešilo ho už aj to vedomie, že tie priame a otvorené slová budú čítať všetky vlády, že všetky národy sledovali jeho priebeh, jeho krásne momenty, ako boli prejavy solidarity a úcty vietnamskej delegácii a všetkému vietnamskému ľudu. V duchu so sjazdom odsúdil americkú agresiu a všetko, čo ohrozuje dôstojnosť človeka. Sjazd je veľkým prínosom veci mieru.

Sledovať mierové hlasy, tešiť sa z veľkého mierového hnutia, ba i túžiť po mieri a pritom nemať mier v srdci, netvoriť mier vo svojej rodine, vo svojom okolí, všade tam, kde človek žije s ľuďmi — to veru nestačí. To by sme žili vo vzduchoprázdne, podobali by sme sa pokrytcom, o ktorých už bola reč. Zvlášť odpudzujúce je pokrytectvo veriaceho človeka. A ešte viac pokrytecké slovo kňaza. Beda tomu kňazovi, ktorý sa má modliť za mier a v pokoji žiť so svojimi veriacimi a so všetkými ľuďmi, keď sa modlí len formálne a žije pokrytecky. Taký sa podoba hrobu.

Prebuďme sa všetci zo spánku ľahostajnosti, z hrobu hriechov! Až vtedy zažiari v nás Christos a Jeho mier.

Chcem dieťa...

Mária je i dnes ešte pekná žena, hoci jej minula šesťdesiatka. Bola napokon pekná aj keď mala tridsať...

Vtedy bola veľmi pekná a myslela si, že jej telesná krása nikdy nepominie, aj si to želala, preto chcela svoje zdravie a krásu niečím udržiavať. Chcem byť dlho zdravá a keď nechcem rýchlo ostarieť, nesmiem mať veľa detí, lebo deti prinášajú iba veľa starostí a vypätia síl. Takto mudrovala a podľa toho sa aj riadila. Jej manžel Andrej, mladý, rozumný človek, jej niekedy dohováral, že jedno dieťa je len pre strach, a kto vie, čo z jedináčka vychová. Lenže Mária si nedala povedať. Život utekal ako voda a jediný maznáčik, malá Zuzka, rástla. Malé dievčatko tak dorástlo do školského veku a mama ju už aj brávala kedy-tedy so sebou do mesta na nákup. Tu zmrzlinu, cukríky a iné maškrty, všetko čo si Zuzka zažiadala, všetko jej kúpila.

Raz, v horúci letný deň, sa mama s dcérkou vybrali do mesta. Dievčatko neposedne drobčí ulicami, spotí sa a pribehne k mame drankajúc o zmrzlinu. Matka, ani nepomyslela, čo sa môže stať, vošla do najbližšej cukrárne a kúpila veľkú zmrzlinu. Večer už Zuzka ťažko dýchala a nad ránom začala blúzniť. Nepomohol lekár ani rýchly prevoz od nemocnice, ani injekcie... O niekoľko dní dievčatko ležalo nehybne v rakvičke. Matka bola zúfalá, ako len matka vie byť. Nevychádzala z domu a v zúfalstve si myslela, že radšej sama mala zomrieť.

Ľudia v dedine si šuškali, že veru Mária nemusí až tak veľmi nariekať, veď je ešte mladá a Boh jej ešte môže požehnať dieťaťom. Mária sa pomaly ukľudňovala a žila len túžbou po dieťati...

Zdalo sa, že ju Boh vypočul. Mária sa tešila spolu so svojím manželom. Ľudia si však úchytkom hovorili „... nie je to trocha neskoro? Veď dieťa treba aj vychovať". V mnohom mali pravdu. Všetko totiž má svoj čas, i materstvo, i výchova detí. Je to ako v Božej prírode, že mladý strom rodí pekné a zdravé plody, ale starší niekedy odumiera spolu so svojím plodom, ešte nedozretým.

Mária ešte nebola ako stará jabloň, a predsa by bola zahynula ako tá jabloň. Keby nemala dobrého muža, bola by odišla na onen svet, ale Andrej, či už pre ňu, alebo pre to dieťa, ktoré od nej očakával — dal lekárom polovičku svojho majetku, aby ju zachránili. Ťažká operácia. Božia pomoc a ruky lekárov, to zachránilo Máriu, ale len ju.

— Ste zachránená — oznamovali lekári Márii, ale deti... deti už mať nebudete, nemôžete. V očiach Márie vidieť slzy, spomína svoju túžbu po dieťati. Po návrate z nemocnice sa ukradomky pozerá po cudzích deťoch a plače... Načo žijem, pýta sa Andreja. Prečo si ma zachraňoval? Darmo ju Andrej utešuje, Mária je presvedčená, že ju Boh trestá, lebo On vie, kto sa kedy čím previnil.

Stráca sa jej krása, odchádza mladosť. Keď už myslela, že zomrie od žiaľu, so smútkom v srdci pobrala sa do cerkvi, ku sv. spovedi. Išla vtedy, keď duchovný mal viacej času, aby sa s ním mohla dobre porozprávať a poradiť.

Po spovedi sa vrátila domov ako vymenená. Spokojná, s jasnou tvárou. Andrej sa nevedel vynačudovať. Pýtal sa jej, kde bola a čomu že sa tak teší? Až na veľké naliehanie manžela Mária povedala: „Bola som sa vyspovedať. Nepoviem, akú som dostala pokutu, ale keď chceš, aby som bola vždy tak šťastná a spokojná ako som teraz, prosím ťa, splň mi jednu túžbu."

Andrej sa na ňu nechápavo díva a ona ho bojazlivo chytá za ruku, ako kedysi dávno, keď boli ešte mladí a šepká mu tieto slová: „Čo by si povedal, keby sme si z ústavu doniesli nejaké dieťatko, sirôtku, prípadne i dve, aby som sa o nich starala, ako o vlastné?" Manžel sa s vyjasnenou tvárou pýta: „A to si dostala ako pokutu?" „Nie — odpovie Mária — farár mi iba poradil, keby si aj ty súhlasil."

Andrej objal svoju manželku, pozrel sa jej láskavo do očú i keď ju v myšlienkach trocha pokarhal za to, že keď bola mladá, deti mať nechcela, predsa povedal — áno.

Keď sa onedlho nasťahoval do ich domu malý, dvojročný počerný chlapček, obaja manželia mali nevýslovnú radosť...

Dnes ich syn už opatreuje svoje deti, ale dedko s babičkou sú pri ňom a pri svojich vnúčencoch.

M. Bega, duchovný.

Z ústredia

DNI ROKOVANIA NA VÝCHODNOM SLOVENSKU.

Tohtoročné jarné zasadanie Metropolitnej rady sa konalo v Prešove v biskupskej rezidencii dňa 26. apríla pod predsedníctvom J. Bl. Doroteja, metropolitu pražského a celého Československa, za účasti členov Metropolitnej rady, hostí a zástupcov cirk. oddelenia Povereníctva SNR pre školstvo a kultúru, KNV a ONV.

Významnú časť jednania tvorili zprávy činiteľov jednotlivých eparchií a Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, v ktorých sa hodnotila činnosť mierová, ekumenická, teologická, ako aj plnenie úloh v eparchiách.

Predsedajúci J .Bl. Dorotej na záver jednania vyzdvihol prvoradé úlohy pre nastávajúcu činnosť cirkvi a naznačil spôsob ich uskutočňovania.

Nasledujúceho dňa, 27. apríla, v predvečer 16. výročia Prešovského snemu, sa konal celoeparchiálny

sjazd duchovenstva michalovskej eparchie v paláci biskupského úradu. Sjazdu sa zúčastnil J. Bl. metropolita Dorotej v sprievode mitr. prot. dr. J. Nováka, kancelára MR, Preosv. vladyka Nikolaj, biskup prešovský, so svojím spolupracovníkom, raiditeľom ER v Prešove, mitr. prot. P. Spišákom, mitr. prot. dr. A. Mihaľov, dekan PBF spolu s profesormi PBF mitr. prot. dr. I. Kačurom a prot. P. Bobalíkom, ďalej tiež zástupca Povereníctva SNR pre školstvo a kultúru, zástupca KNV pre cirkevné veci a okresný cirkevný tajomník.

Sjazd zahájil Preosvietený vladyka Metod. Vedením sjazdu poveril svojho biskupa-vikára, Preosv. Cyrila, ktorý hostí a duchovenstvo pozdravil a odovzdal slovo hlavnému rečníkovi, J. Bl. metropolitovi Dorotejovi. J. Bl. metropolita Dorotej vo svojom obsiahlom referáte zaoberal sa otázkami súčasného cirkevného života a mierového úsilia našej cirkvi.

Sjazd ukázal, že naše duchovenstvo má aktívny záujem o všetky problémy, ktoré sa týkajú našej cirkvi v súčasnosti.

—jv—

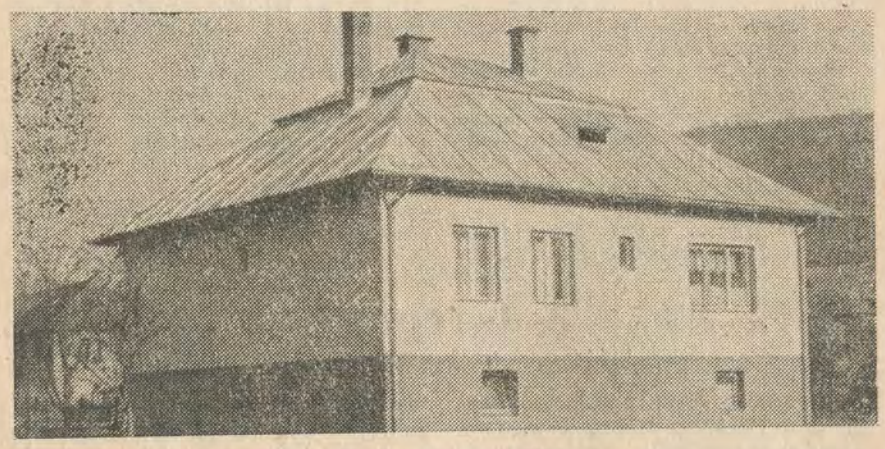

Nová farská budova v Pakostove.

Zo života prešovskej eparchie

Okresné pracovné porady duchovenstva.

⊙ V apríli sa konali v prešovskej eparchii pracovné porady duchovenstva, na ktorých boli prejednané aktuálne otázky, týkajúce sa náboženského života na farnostiach. Porád sa zúčastnil aj Preosv. vladyka Nikolaj, biskup prešovský, spolu s d. o. mitr. prot. P. Spišákom, riaditeľom ER.

Vysviacky.

⊙ Dňa 7. mája 1966 **vysvätil Preosv. vladyka Nikolaj na diakona br. Petra Kormaníka, absolventa PBF. V katedrálnom chráme v Prešove bol menovaný dňa 8. mája 1966 vysvätený na jereja.** Vysviacky sa zúčastnil veľký počet veriacich, ku ktorým prehovoril Preosv. vladyka Nikolaj, ktorý im udelil aj svoje arcipastierske požehnanie.

⊙ **Br. Šimon Oprondek, absolvent PBF, bol dňa 8. mája t. r. v katedrálnom chráme v Prešove vysvätený na diakona a dňa 15. mája, v rodnej obci Osturňa, na jereja.** Vysviacku vykonal Preosv. vladyka Nikolaj, ktorý v sprievode d. o. prot. P. Spišáka a d. o. prot. Dr. A. Mihaľova zavítal do Osturne a odslúžil tu slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu.

Vysviacka novovybudovaného chrámu.

Veriaci **obce Zboj**, okr. Humenné, budú dlho spomínať na tohtoročné Svätodušné sviatky. V tento deň, 29. mája, **zavítal k nim vzácny hosť, Preosv. vladyka Nikolaj, v sprievode riaditeľa ER d. o. prot. P. Spišáka, aby vysvätil novovybudovaný chrám Boží v ich obci.** Veriaci tejto obce sa po dlhých rokoch dočkali svojho vlastného domu Božieho. Vybudovali si ho za pomoci nášho štátu i svojej usilovnej práce a finančných darov. Veľký počet veriacich miestnych i z okolia navštívil nový chrám, aby sa zúčastnili aktu vysviacky chrámu a archijerejskej bohoslužby, ktorú odslúžil Preosv. vladyka Nikolaj za asistencie d. o. prot. Spišáka, susedných duchovných a miestneho správcu farnosti. Odzneli pekné kázne i slová pochvaly a radosti. Preosvietený vladyka vyznamenal pochvalnými diplomami tých kurátorov, ktorí sa najviac zaslúžili o stavbu nového chrámu Božieho v Zboji.

NEKROLÓG

Dňa 30. marca 1966 po krátkej nemoci náhle zomrel v 70. roku svojho života brat ŠTEFAN KOPČA, kantor farnosti Bodružal. Nebohý bol kantorom nepretržite 48 rokov.

Pohrebné obrady dňa 1. apríla 1966 vykonal d. o. J. Orenič z Krajnej Bystrej a miestny duchovný d. o. A. Dujčák. Rozlúčkovú kázeň predniesol miestny duchovný, ktorý s veľkým smútkom lúčil sa so svojím dobrým kantorom. Cirkevná obec týmto stratila obetavého kantora a jeho rodina dobrého manžela a otca.

Nech Pán Boh mu udelí ľahký odpočinok a za jeho dlhoročnú obetavú prácu na vinici Cirkvi večný život.

Vičnaja jemu pamjať.

A. D.

V SSSR *podľa zprávy TASS vytvorili pri rade ministrov Radu pre náboženské záležitosti. Dosiaľ mali pre tieto úlohy dve inštitúcie: Radu pre záležitosti ruskej pravoslávnej cirkvi a Radu pre záležitosti náboženských kultov pri rade ministrov SSSR, ktoré boli vytvorené v rokoch 1943 a 1955.*